

U l a g e

Sub Num. I.

Theodericus Dei gratiâ sancte Colonienſis Eccleſiæ Archiepiſcopus, Sacri Imperii per Italiam Archicancellarius. Univerſis Noſtre ordinariæ Auctoritati ſubjectis Salutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra, qualiter præſentiam noſtram accedentes venerabiles viri Johannes Roſſmit, & Heinericus de Ahuys Presbyteri Monafterienſis Diœceſis, in Noſtrâ Civitate Colonienſi cum nonnullis Clericis deſiderantes Domino Deo ſervire, ſtudium frequentare, & de Beneficiis ſuis, & aliis redditibus & bonis ſimul ſtare, & vivere in communi, quedam exercitia Presbyteris & Clericis in communi viventibus congrua, & honeſta, & per Doctores Univerſitatis Colonienſis admiffa, & ut eorum patuit literis, approbata, Nobis humiliter propoſuerunt, ſuper eiſdem Noſtram ordinariam, ſiquâ opus eſſet auctoritatem requirentes, Nos verò eorum bono propoſito, & pietatis exercitiis huiusmodi congaudentes ipſis Johanni & Henrico, & ſiqui bona fame, laudabilis vite & honeſte converſationis Presbyteri vel Clerici ſe eis in tali propoſito adjunxerint, Noſtra Ordinariâ auctoritate damus & concedimus licentiam ſpecialem, licentiantes & approbantes ipſos poſſe ſimul in unâ domo, ut Deo melius ſerviant, comodius vivant, & ſtudio diligentius intendant, catholicè & canonicè vivere in communi, atque aliquem eis Presbyterum ad hoc magis idoneum in ſuum poſſint eligere Confeſſorem, qui tociens quociens opus fuerit, aliorum ſic ut præmittitur in communi viventium per ſe vel per aliquem ſuorum Sociorum Presbyterorum, cui hoc pro tempore duxerit committendum, confeſſiones audire valeat, eoſque ſalutari pro modo culparum injunctâ penitentiâ abſolvere, & ſine jurisdictionis auctoritate qualicumque curam domus & ipſorum, ſicut bonus paterfamilias gerere ſpecialem. Jure parochialis Eccleſiæ & cujuſlibet alterius in aliis ſemper ſalvo, dictique Presbyteri, & eorum ut præmittitur, Socii idonei, quantum humiliter devotè, caſtè & concorditer ſimul ſtant, & vivunt in communi in Noſtris Civitate & Diœceſi Colonienſi, ad ſui Sacerdotii executionem cauſâ devotionis, Cura tamen Capellanatus vel Vicecuratus officiationem licet alibi fuerint ordinati, dummodo per eos reperti fuerint idonei, liciti admittantur & graciôſè, Statutis ſynodalibus, & aliis non obſtantibus quibuſcunque. Si verò quod abſit, aliquis vel aliqui predictorum Presbyterorum vel Clericorum incontinenter, vel inhonèſtè ſeu quomodolibet aliter ſe minus bene & illaudabiliter rexerint, & aliis onerofus & moleſtus, ac onerofus & moleſti fuerint, à dictorum laudabili converſatione & bono conſorcio ciciùs expellantur, & ſic expulſi præſenti privilegio minimè gaudebunt extunc quomodolibet in futurum, *reſervantes Nobis & Poſteris Noſtris auctoritatem præmiſſa interpretandi, declarandi, & aliqua eis addendi, ſeu diminuendi ſecundum rei qualitatem, prout Nobis & Jurisperitis hoc pro perpetuâ ſubſiſtentiâ impoſterum ſalubrius & melius videbitur expedire.* In quorum omnium & ſingulorum teſtimonium robur & firmitatem de certa noſtra ſciencia & mandato ſpeciali Sigilli Noſtri fecimus appenſione communiri. Datum anno Domini milleſimo quadringenteſimo decimo ſeptimo die ſeptimâ Menſis Marcii.

L. S.
Archiepplis.

Sub

Sub Num. 2.

Lugenius Episcopus Servus Servorum Dei dilecto Filio Preposito sancti Andreæ Colonien. Salutem & Apostolicam Benedictionem. Sedis Apostolice circumspecta benignitas iustis consuevit desideriis favorabiliter annuere, & ea que pro animarum salute, nec non divini cultus augmento processisse comperit, libenter Apostolice confert muniminis firmitate. Sane pro parte dilecti Filii Henrici de Ahuys Presbyteri Monasteriensis Diœcesis Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum olim ipse & quondam Johannes Rosmit Presbyter cum nonnullis Clericis altissimo fervore, studium frequentare, & de beneficiis suis aliisque redditibus & bonis simul in communi vivere, nec non congrua & honesta ac Presbyteris & Clericis in communi degentibus licita exercitia facere desiderassent, venerabilis Frater Noster Theodoricus Archiepiscopus Colonienfis eis auctoritate ordinariâ concessit, ut ipsi Presbyteri ac illi, qui se eorum Societati adjungerent, ac laudabilis vite honesteque conversationis essent, simul in unâ domo catholicè & canonicè in communi vivere nec non aliquem ex eis Presbyterum magis idoneum in ipsorum Confessorem eligere possent, ac ipse Confessor vel ille ex dictis Presbyteris cui id committeret, quotiens opus foret, singulorum inibi in communi viventium confessiones audire & à suis criminibus peccatis & excessibus absolvere, nec non salutarem eis penitentiam injungere valeret, quodque dicti Presbyteri quamdiu humiliter devotè, castè & concorditer simul starent, & in communi viverent in Civitate & Diœcesi Colonienfi ad Sacerdotii executionem devotionis causâ dummodo idonei essent, licite admitterentur, prout in literis authenticis desuper confectis ipsius Archiepiscopi Sigillo munitis dicitur plenius contineri. Cùm autem, sicut eadem petitio subjungebat dicti Henricus & Johannes, ac quondam Henricus Humolt alias de Curbach etiam Presbyter quandam domum dictam zo Widenbach infra limites parochie parochialis Ecclesie sancti Mauricii Colonienfis consistentem cum vinea sibi contigua, nec non quibusdam libris clenodiis utensilibus & aliis bonis, que tunc ad ipsos communiter ac legitimè spectabant eisdem Presbyteris, & Clericis in communi viventibus donaverint & pro illis instituerint, pro parte ipsius Henrici de Ahuys Nobis fuit humiliter supplicatum, ut concessioni, donationi & institutioni predictis pro illorum subsistentia firmiori robur Apostolice confirmationis adjicere, & aliâ ipsorum in communi viventium statui & indemnitatibus premissis oportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos itaque, qui de premissis certam notitiam non habemus, hujusmodi supplicationibus inclinati discretioni tue per Apostolica scripta mandamus, quatenus si & postquam tibi de concessione, donatione & institutione predictis legitime constiterit, illas nec non quecumque secuta auctoritate Apostolica approbes & confirmes supplendo omnes defectus, qui forsan intervenerint in eisdem, & insuper si dilecti Filii Rectoris dicte Ecclesie accesserit ad id assensus, Presbyteris & Clericis in dictâ domo caste & in communi pro tempore degentibus, ut inibi Capellam sine campanili fundare & erigere, sive fundari & erigi, Missas quoque & alia divina officia etiam tempore interdicti in prefata civitate positi, dummodo illi causam dicti Presbyteri & Clerici ibidem non dederint, januis clausis, nec non excommunicatis & interdictis exclusis, ac submissa voce in eorum, ac suorum familiarium domesticorum continuorum comensalium presentia celebrare ac celebrari facere, quodque ipsi ac dicti familiares, quotiens eis videbitur, idoneum qui eorum confessionibus auditis, ipsos ab omnibus suis criminibus peccatis & excessibus in singulis preterquam Sedi Apostolice reservatis casibus absolvere ac eis penitentiam salutarem injungere, nec non Ecclesiastica Sacramenta & Sacramentalia ministrare possit, eligere valeant, eâdem auctoritate Apostolica concedas, Jure tamen dicte Ecclesie & cujusvis alterius in omnibus semper salvo, non obstantibus constitutionibus Apostolicis ceterisque contrariis quibuscunque. Dat. Rome apud sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominice millesimo quadringentesimo tricesimo secundo nonis Octobris Pontificatus Nostri Anno secundo.

Locus
plumbi
appendentis

Sub

Sub Num. 3.

Theodoricus Dei Gratiâ sanctæ Coloniensis Ecclesiæ Archiepiscopus, S. Imperii per Italiam Archicancellarius, Westphaliæ & Angariæ Dux &c. &c. Universis Nostræ ordinariæ potestati subiectis, ad quos præsentis Literæ pervenerint, salutem in Domino sempiternam. Novit Universitas Vestra, quod nonnulli zelo devotionis moti, & amore divini cultûs super quarundam personarum statu Nostræ Civitatis, & Archidiocesis Coloniensis insimul in suis domibus degentium Nobis humiliter proposuerunt, quod frequentius dictæ personæ vitam suam, & modum vivendi plurimis viris literatis, & intelligentibus sacre Theologiæ videlicet, & Decretorum, ac legum Doctoribus examinandam & discutiendam in scriptis causa consilii tradiderunt, quodque ipsi sacre Theologiæ Decretorum & Legum Doctores nihil in his illicitum, nihil divinis Scripturis dissonum, seu sacris Canonibus reprobaturum invenientes post diligentem examinationem scriptis & approbationibus præfatarum personarum modum vivendi licitum, & meritorium confirmabant. Verùm quia Nobis specialiter incumbit, super hujusmodi personarum vita disponere auctoritate Nostra ordinariâ, ipsique pro parte dictarum personarum Nobis humiliter supplicabant, quatenus etiam Nos in divini cultûs augmentum, in favorem, pacem, & tranquillitatem dictarum personarum Nostrum dignemur adhibere consensum, ac etiam, si qua opus esset, prædictæ auctoritatis, & commissionis licentiam & approbationem gratiosius impartiri; Nos verò hujusmodi petitioni utpote rationabili annuentes, ac subditorum Nostrorum devotioni meritò congaudentes præfatis personis ubilibet in nostris Civitate & Diocesi Coloniensibus constitutis, seu insimul, ut præmittitur, habitantibus, & eis succedentibus prædicta Nostra ordinaria auctoritate damus & concedimus, si qua alia opus fuit præter divinæ Legis & Juris communis licentiam & approbationem specialem licentiantes & concedentes, quod ipsæ præfate personæ & eis succedentes possint simul plures in eadem domo cohabitare, ut securius Deo serviant, & commodius vivant, simul comedere, & propria si quæ habent, & quæ de labore acquirunt, ad invicem liberè communicare & de laboribus vivere in communi dum tamen non mendicent; ac etiam, quod pro tempore possint habere unam vel duas personas probas, quæ gubernationem domûs habeant, cui vel quibus absque promissione vel obligatione in bonis consiliis vel piis monitis acquiescant, aliàsque bonas consuetudines & pias observantias mandatis divinis & ecclesiasticis non contrarias licite observare, ac prout earum tranquillitati & concordia congruit ordinare, dummodo tamen novam religionem contra Sedis Apostolicæ prohibitionem non instituant, nec habitum novæ religionis, & reliqua contra extravagantes Johannis XXII. non assumant, nec alia illicita, prohibita, vel erronea usurpent, sed potius se invicem secundum præceptum evangelicum fraterna correptione studeant de illicitis increpare, & ad omnia licita & honesta, ac Dei servitum piis verbis, & familiaribus colloquiis admonere, Ecclesiæ Prælati & curati humiliter subiectè & reverenter obediendo. Ceterum volumus, & ordinamus, ut dictæ personæ in singulis domibus seu conventibus Nostræ Civitatis & Diocesis Coloniensis singulis annis suis expensis aliquem Præpositum vel Priorem Canonicorum Regularium Civitatis vel Diocesis Coloniensis in suum advocent Visitatorem, qui eosdem ut castè & concorditer in communi, ut præmittitur, vivant, nec aliquid finistrum, vel illicitum faciant, seu præsumant, sed Ecclesias devotè frequentent, Romanæ Ecclesiæ Nobis & Successoribus Nostris, suisque Prælati & Curati reverenter & humiliter obediant, nullis erroribus se involvant, sed intimæ caritatis amore sibi invicem serviendo in spiritu humilitatis & castitatis Altissimo famulentur, ex præfenti commissione visitet & informet, qui si aliquam vel aliquas in domibus seu conventibus prædictis à dicto modo vivendi aberrantes invenerit, corripiat & admoneat, quæ si se emendare ac bonis monitis acquiescere noluerit, de dictis domibus & Conventibus *Nostrâ auctoritate* per dictum Visitatorem expellantur, alicujus super hoc licentia minimè requisitâ, ne una ovis morbida ceteras inficiat. Insuper districtius mandando prohibemus, ne quisquam contra Nostram licentiam prædictum modum vivendi licitum, & Deo gratum audeat impugnare, seu ipsas personas occasione præmissorum quomodolibet molestare. *Nobis tamen & Successoribus Nostris Nostrâ ordinariâ visitatione, & aliis circa præmissa opportunis semper salvis & reservatis*, ac jure parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in aliis semper salvo. Datum Colonia sub sigillo Nostrî Vicariatus anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo secundo die ultimâ mensis Januarii.

(L.S.)

Sub

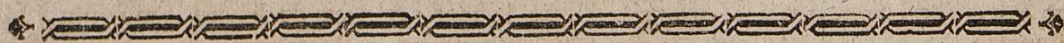
Sub Num. 4.

Infrascriptus auctoritate Archiepiscopali commissoria D. Maafs Collegii Clericorum in communi viventium in Widenbach intra Coloniam Rectorem coram Capitulo ejusdem à me convocato, adhibitis Domino Advocato Fiscali Consiliario Aulico Brammertz, & Notario Fiscali von Feldt Officio Rectorali, causis excessuum, & defectuum enormium ei propositis privavi, in ordinem sibi inter Collegas ex admissionis tempore competentem transire jussi, facultatem Capitulo congregato concessi novum Rectorem de gremio suo eligendi, diemque electionis præfixi, cui declarationi se prememoratus D. Maafs sine ulla contradictione cum promptâ obedientia submitit, omnesque Capitulares præsentés (unico D. Schiefban, qui tunc Tulpeti Vicariâ Collegio incorporatâ fugebatur, absente) reverenter acceptarunt Sententiam privatoriam, & ad electionem die indictâ processerunt, laudatúmque D. Schiefban concordibus votis elegerunt, peracto à me solenni Sacrificio Missæ votivæ de Spiritu sancto. Illo optimæ memoriæ Rectore defuncto feci ad novi Rectoris electionem coram me procedi; electus D. Schüller, eo tempore Collegii Procurator, pariter vitâ brevi tempore consumatâ defunctus est. Rectoratu per ejus obitum denuò vacante ad electionem novi Rectoris Dⁿⁱ Krott processum fuit coram me Commissario. Ordinationes varias Disciplinæ dissipatæ reformatorias, etiam œconomicas successivè feci, nulla in contrarium oppositâ seu per integrum Collegium, seu per quempiam in particulari, exceptione. 8. Jan. 1776.

In Fidem

(L.S.) Jo. Godef. Kauffmanns

Sigillifer Major mpp.

Sub Num. 5.

Sinds unterschriebene bekennen hiemit der Wahrheit zu Steuer, wie daß Wir an dem vom ehemaligen Rectoren Krott nach Wien genommenem Recurs keinen Antheil nehmen, und daß wir zur Abgebung dieser Erklärung oder Renunciation unter keinerlei Vorwand seyen gezwungen worden, sondern solche aus ganz freyen Willen jederzeit ertheilet haben, und annoch ertheilen.

Weiters bezeugen Wir, daß verschiedene Stiftungen von denen bey uns in Kost und Wohnung gestandenen Weltlichen, als nämlich von Everhard Hardenraidt, Petern Portz, von Bornheim und Wolffkeel zc. dem Collegio in vorigen Zeiten zugekommen, und daß zu Unsern Sagen annoch die Pastores Tollhausen und Birckenbüsch, wie auch der von neun Jahren her annoch bey Uns lebende Geistliche Königshoff von hoher geistlichen Obrigkeit zu Unserm Collegio ad Mensam, habitationem & recollectionem seyen hinvewiesen worden. Urkund eigenhändiger Unterschrift Kölln den 16ten Sept. 1770.

Gerhard Bertram Kappel Senior Capitularis mpp.

Henricus Gewer mpp.

Josephus Claren mpp.

Extractus Diptychorum Collegii Weidenbacensis.

- 1588. 8. Aprilis obiit nobilis Everhardus Hardenraidt commensalis noster.
- 1597. 15. Aprilis obiit Petrus Portz commensalis noster.
- 1642. 16. Maji obiit Christianus von Bornheim commensalis noster.
- 1556. 1. Julii obiit nobilis Henricus Wolffkeel commensalis noster.
- 1673. 19. Octobris obiit commensalis noster &c.

Sub

Sub Num. 6.

Anno Domini 1736. die verò 19. Novembris R. D. Kappel Sacerdos Collegii Weidenbacensis instituit actionem contra R. D. Rectorem, ceterosque Capitulares dicti Collegii, in qua D. Kappel conqueritur sibi injustè à suis Confratribus detrahi emolumenta & utilitates sibi uti & ceteris Collegio adscriptis competentes, postquam causa hæc acriter sit ventilata, tandem

Lunæ 2. Octobris 1741.

In Judicio &c. Ningelgen pro justitia instante &c. Reverendissimus & Perillustris D. Officialis publicavit tenoris sequentis

Sententiam.

In causa R. D. Kappel impetrantis ex una, contra RR. DD. Rectorem & Capitulares in Weidenbach opposites ex altera partibus, visis actis: de consilio impartiali Decreto Nostro in puncto Juramenti calumniæ pro purificato, causaque pro conclusa habitis dicimus & pronuntiamus, opposites ab instituta actione quoad laudemia, mobilia Defunctorum, aliæque corpus reddituum assertim constituenta à die discessus impetrantis ad Pastoratum Breisigensem usque ad diem reassumptionis ejusdem ad Capitulum absolvendos, à die reassumptionis autem pratæcta emolumenta, uti & jura noviter admissorum indistinctè, quatenus ex uno vel altero dictorum emolumentorum & jurium quidquam restet, eidem impetranti pro quota sua exsolvenda esse, prout hisce absolvimus, & exsolvenda decernimus, impetrantem in expensas hujus litis M. N. S. condemnantes.

Quà publicatâ Sententiâ Ningelgen egit gratias pro bene sibi administrata justitia.

Exadverso Brunninghausen pro Virnich ab eadem in continenti stante pede & vivâ voce appellavit &c.

Eodem post prandium Virnich coram Protocollo personaliter comparendo ratificavit appellationem per Procuratorem Brunninghausen in sua absentia interpositam, petens desuper ad Protocollum & Acta referri.

Quam interpositam appellationem R. D. Kappel in sacra Nuntiatura introduxit, in qua

Veneris 4. Maji 1742.

In termino & hora coram Reverendissimo & Perillustri D. Auditore Generali in sacra Nuntiatura præfixis comparando Procurator Ningelgen, factâque debitâ pro publicatione Sententiæ instantiâ ego Causæ Notarius publicavi tenoris sequentis præsentibus Joanne Larois & Henrico Lassing testibus

Sententiam.

Hieronymus de Cofatti J. U. D. Protonotarius Apostolicus & sacre Nuntiaturæ ad tractum Rheni Auditor generalis, causæ seu causarum ac partium infrascriptarum Judex Commissarius ab Illustrissimo & Reverendissimo D. Nuntio Apostolico specialiter datus ac deputatus.

Christi Nomine invocato coram Tribunali sedentes, & solum Deum præ oculis habentes, per hanc Nostram definitivam sententiam, quam in his scriptis de Jurisperitorum consilio ferimus, in causâ & causis, quæ primo & in prima coram D. Officiali Colon., in secunda seu alia veriore coram Nobis versæ fuerunt & vertuntur instantia, inter R. D. Kappel appellantem ex una, & RR. DD. Rectorem & Capitulares in Weidenbach appellatos ex altera partibus, de & super præstatione emolumentorum, rebûsque aliis, de quibus in Actis per Nos visis, dicimus, decernimus ac definitivè pronuntiamus, per dictum D. Officialem bene judicatum, malè verò appellatum, proinde sententiam à quâ confirmandam & approbandam fore & esse, prout hisce confirmamus & approbamus, partem appellantem in expensas coram Nobis causatas condemnantes, quarum taxationem Nobis vel cui de jure Imposterum reservamus, & ita dicimus, decernimus ac definitivè pronuntiamus non solum præmissis, sed & omni alio meliori modo. Dat. Colonia 4. Maji 1742.

(L.S.)

Ita pronuntiavi ego
H. de Cofatti Auditor Generalis & Judex
Commissarius.

Quà publicatâ sententiâ Ningelgen egit gratias pro bene sibi administrata justitia.

Sabbati

Sabbati 5. Maji 1742.

Coram Protocollo R. D. Kappel personaliter comparens stante pede & vivâ voce à Sententiis primæ & secundæ Causæ provocavit, & appellavit ad D. Judicem quemcunque Superiorem, spe melioris justitiæ consequendæ 1. 2. & 3tio instantè, instantius & instantissimè petens sibi de Apostolis testimonialibus responderi, idque præsentibus DD. J. H. Veith & N. Rothman testibus ad hoc requisitis.

Pro extractu Protocolli

T. L. von Feldt. Curia & Causæ Notarius mpp.

Veneris 5. Novembris 1751.

In Judicio præside Reverendissimo & Perillustri D. Officiæ &c. Hoening pro justitia instante &c. benefatus Reverendissimus & Perillustris D. Officialis tulit tenoris sequentis

Decretum

In Causa recursûs seu provocationis à Decreto provisionali Reverendissimi Domini in Spiritualibus Vicarii Generalis, Domini Rectoris & Capitularium Collegii in Weidenbach recurrentium & provocantium ad nos tanquam Judicem ordinarium primæ Instantiæ pro tota Archidiœcesi Colonienfi, Autoritate Archiepiscopali ordinariâ constitutum ex una, contra Priorissam & Conventuales Monasterii S. Apolloniæ in Mommerslach opposcentes seu provocatas ex altera partibus, visis originalibus hinc inde, tam in Vicariatu, quàm in hac Curia exhibitis, cum legali extractu Protocolli, firmo interim, & usque ad aliam Ordinationem Nostram, manente Decreto provisionali Reverendissimi Domini Vicarii Generalis, quoad continuandam lectionem duarum Missarum hebdomadalium & recuperationem Missarum neglectarum, sub pœna Immissionis in bona prædicti Collegii pro rata decernendæ, & constituendi in eventum alterius Sacerdotis, quatenus recurrentes infra octiduum causas in jure relevantes deduxerint, quare Collegium retentâ pro suo commodo & lucro hæreditate quondam Rectoris Kistenmacher, adeoque ejusdem hæres ad solvendum ejus debitum obligatus non fuerit, nec desuper cum Monasterio transigere, ac mediante transactione & se & successores erga retentionem dictæ hæreditatis ad onus duarum Missarum hebdomadalium obligare non potuerit, quatenus præterea super notorio & confessato lapsu temporis 37. annorum à tempore innitæ transactionis, imò super allegata per Monasterium possessione temporis immemorialis se pertinentèr & specificè declaraverint, ordinabitur hoc prævio ex præsentandis actis ulterius, quod juris.

Tilmannus Josephus Godesberg, Officialis.

Veneris 2. Aprilis 1762.

In Judicio ac ultimâ ante Ferias paschales audientiâ Præsidi Reverendissimo ac Perillustri D. Officiæ &c. Wasserfall ex actis præsentatis pro Justitia instante &c. benefatus D. Officialis tulit Tenoris seq.

Decretum.

In Causa recursûs seu Provocationis à Decreto provisionali Reverendissimi D. Vicarii in Spiritualibus Generalis, D. Rectoris & Capitularium Collegii in Weidenbach recurrentium & provocantium ad Nos tanquam Judicem ordinarium primæ Instantiæ pro tota Archidiœcesi Colonienfi, Autoritate Archiepiscopali ordinariâ constitutum ex una, contra Priorissam & Conventuales Monasterii S. Apolloniæ in Mommerslach opposcentes seu provocatas ex altera partibus, visis denuo actis: ex nunc in supinam contumaciam mandatum de inmitendo in vim Decreri nostrî de 8vâ Martii, tam quoad expensas, quas detractâ Summâ minori ad sexaginta tres fl. Col. moderamur, quàm quoad statum debiti pro neglectis, designatum, indilatè à Notario causæ expediri, nec non Missas per D. Presbyterum Ernée legi mandamus.

Joannes Arnoldus de Schoenheim, Officialis.

Luna

Lunæ 20. Junii 1763.

In Judicio Præside Reverendissimo & Perillustri D. Officiale &c. Wasserfall docendo
de Sententia remissoria exhibet eandem in Originali, petens eandem actis adscribi

Tenor dictæ Sententiæ.

In Causa A. R. D. Rectoris & Capitularium Collegii in Weidenbach hic Colonia appellan-
tium ex una, contra Dominam Priorissam & Conventuales Monasterii S. Apolloniæ in
Mommerslach ibidem appellatas ex altera partibus, visis actis & adhibito Jcti impartialis
Consilio, Appellationem denegamus, & causam pro Executione Decretorum à quibus per
Reverendissimum D. Officiale Colon. latis, ad eundem cum expensis remittimus. Datum
Coloniæ die 23. Sept. 1762.

(L.S.)

C.A. Archiepiscopus Nicænus, Nuntius Apostol.

De Mandato

Pet. Jac. Busch, Abbreviator.

Pro Extractu Protocolli

T.L. von Feldt, Curia Notar. ac Sententiar.

Veneris 10. Maji 1754.

In Judicio Præside Reverendissimo D. Sigillifero majore &c. Steinhoff fundando &c.
reproducit Monitorium cum citatione solvendi ex concredata carne de anno 1749.
usque in annum 1754. ad tempus quadragesimale vigore communicatorum compu-
tuum debitos septingentos quinque Imperiales 44- albos cum expensis, debitè exe-
cutum; & in Contumaciam ex adverso non solventis petiit eum in finem alium bre-
vem terminum sub pœna arbitraria præfigi.

Prout Reverendissimus Dominus Judicii Præsides ad præmissum effectum præfixit octi-
duum sub pœna petita.

Veneris 17. Maji 1754.

In Judicio Præside Reverendissimo D. Sigillifero Majore &c. Ningelgen senior ad
Causam E. Q. S. comparando exhibet paritionalem Remonstracionem cum copia.

Tenor dictæ Remonstracionis.

Reverendissime!

Reproductum Monitorium solvendi à Lanione Hermans mihi intimatum 11mà cur-
rentis Maji cum debitâ reverentiâ suscepi, inque debitum diffiteor, & bene debiti
solvendi impossibilitatem confiteor: notorium enim est, qualiter tempora per se sint
miseræ, & qualiter Collegium in reditibus exiguum per dispendiosam litem cum D.
Confratre Kappel, quâ tandem terminatâ onus pensionis annuæ ad 60. imperiales im-
positam fuit, summopere enervatum est, unde me à contumacia liberari peto, im-
potentia pro nunc attendi, quam, ut spero, Deus tollere dignabitur, pro quo omni
possibili modo laborabitur; quare Monitorium Rma Dignitas Vestra viso prompto
animo, ut patientiam habeat, ad eandem paulisper remittere, ut sic mecum dividat,
quod invitus sustineo
Desuper &c.

Reverendissimæ Dignitatis Vestræ

Orator humillimus

Maafs, Rector Collegii in Weidenbach.
Pet. Ningelgen, Sen.

Pro Extractu authentico Protocolli judicialis.

E. J. Schierhoven, Curia Archiepiscopalis & Elector. Colon.
Notar. Aquarius mpp.

Anno

Anno Domini 1757. Die verò 19. Januarii Venerabile Collegium Weidenbacense contra R. D. Kappel ejusdem Collegii alumnum instituit actionem, quâ dictum Collegium conqueritur, quod D. Kappel emolumenta & utilitates, quibus Capitulares dicti Collegii gaudent, participare velit, quin tamen onus sentiat; hinc omiffis cæteris.

Lunæ 8vâ Maji 1758. in Judicio Præsïde Reverendissimo & Perillustri D. Officiale Ningelgen pro Justitia instante &c. benefatus Reverendissimus & Perillustris D. Officialis tulit tenoris sequentis

Decretum.

In Cauſa Collegii in Weidenbach impetrantis ex una, contra R. D. Kappel ibidem opponentem ex altera partibus, reſiſo originali convoluto cum legali extractu terminorum, reſutationem finalem ſubmiſſivam loco replicæ ex parte Impetrantis Collegii 1mâ Aprilis Nobis ad convolutum præſentatum hiſce ad Protocollum remittimus, ibidémque regiſtrari, nec non OppONENTI cum termino octidui ad effectum ſe deſuper duplicando declarandi communicari mandamus; interim eidem opponenti, ut citra quodvis cauſæ & jurium partium præjudicium, in Collegio adinſtar aliorum Sacerdotum in communi viventium ſtatutis conſuetudinibus & regulis ejusdem Collegii conformiter vivat, atque ſe gerat, provisionaliter, uſque ad aliam Noſtram Ordinationem, ſeriò & diſtrictè præcipientes.

Joannes Arnoldus de Schoenheim, Officialis.

Quòd præinfertum Decretum R. D. Kappel ſibi gravatoriale putavit, hinc cauſam hanc per viam Appellationis in ſacra Nuntiatura introduxit, in qua autem cauſa hæc ad Reverendiffimum & Perilluſtrem D. Officiale remiſſa eſt, prout docet ſequens

Sententia.

In Cauſa R. D. Kappel Collegii Weidenbacenſis hic Colonia Sacerdotis alumni Appellantis ex una, contra R. D. Rectorem & Collegium ibidem appellatos ex altera partibus, viſis actis, Appellationem denegantes, cauſam pro ulteriori juſtitie adminiſtratione cum expenſis ad D. Judicem à quo remittimus. Datum Colonia 24. Januarii 1759.

(L.S.)

M. Archiepiſcop. Trajanop. Nuntius Apoſtol.

De Mandato

Ferdinandus Stamm, Abbreviator.

Agitata hæce Cauſa dein coram Reverendiffimo & Perilluſtri D. Officiale, tandem ſententia definitiva pronuntiata eſt in modum ſequentem :

Veneris 1. Februarii 1760. in Judicio Præsïde Rmo & Perilluſtri D. Officiale &c.

Ningelgen pro Juſtitia instante &c. Rmus & Perilluſtris D. Officialis publicavit tenoris ſequentis

Sententiam.

In Cauſa Collegii in Weidenbach impetrantis ex una, contra D. Kappel ibidem opponentem ex altera partibus, reſiſo originali convoluto cum legali Extractu terminorum : de conſilio impartiali dicimus & pronuntiamus, impetrans Collegium à præſtando vitalitio in tranſactione de 27. Februarii 1749. memorato, pro præterito abſolvendum, pro futuro verò opponentem, ut aut in conformitatem ejusdem tranſactionis erga receptionem nummorum innibi ſtipulatorum intra duorum menſium ſpatium hiſce peremptoriè præfixum, alium locum religioſum eligat, ſaut ſeſe communibus ſtatutis, regulis & præceptis antediſti Collegii Weidenbacenſis in omnibus accuratè & continuò conformet, proprietatémque in particulari, adductâ diſpenſatione & licentiâ inattentâ contra inſtitutum vitæ communis, deſuperque emiſſum ab ipſo juramentum haud affectet, ſed proprium, quòd prætenſè habet, & deinceps habiturus eſt, talitèrque & vina qs. arbitrariæ ſuperioris diſpoſitioni ſubjiciat, ac quoque utenſilia aliorum translata ad ſuos uſus domeſticos reſſumat, condemnandum fore & eſſe, prout hiſce reſpectivè abſolvimus & condemnamus, expenſis hinc inde ex cauſis animum noſtrum moventibus compenſantes.

Joannes Arnoldus de Schoenheim, Officialis.

Pro Extractu Protocolli

T. L. von Feldt, Curia & Cauſæ Actuarius.

Sub

Sub Num. 7.

Fridericus divinâ favente clementiâ Romanorum Imperator semper augustus, Hungarie, Dalmacie, Croacie Rex, ac Austrie, Styrie, Karinthie & Carniole Dux, Dominus Marchie, Sclavonie ac Porcus Maonis, Comes in Habspurch Tyrolis &c. &c. Ad futuram rei memoriam. Dum inter universalis gubernacula Majestatis quibus Altissimo disponente universo præsidemus orbi ad cunctos quosque Nostre considerationis intuitum dirigimus divinâ tamen propulsione attacti, precipuum sacras ad Edes earumque personas & cultum favoris Nostri vultum propensius convertimus, ut quos Dei mancipio dicatos crebris sollicitudinibus ejus obsequio invigilare cernimus, eos à Nostre benignitatis munificentia alienos non fecernamus, sed ut Nostris pro suis commoditatibus perficiendis gratulentur beneficiis, cum sacris Nos semper suarum orationum incluserint devotis officiis. Hinc ad Vos devotos fidelisque Nostros Rectorem atque Presbyteros & Clericos, totumque Convantum Domus in Wydenbach Civitatis Nostre Coloniensis, de quorum vita commendabili, devocione sincerâ, conversationis honestate ac morum ornatu non solum fama flagrante recepimus odorem, quin & experientia propria didicimus veritatem Nostre Clementie Imperialis liberalitatem favorosius extendentes Vosque Vestrosque in eadem vita posteros Successores & sequaces de corpore ejusdem domus in simplicitate & abjectione, inque communi usu bonorum vestrorum absque proprietate sine tamen mendicitate ex opere etiam vestro manuali aliâs Presbyteris & Clericis secundum formam ab Apostolo doctrina & exemplo traditam licito honesto & decenti caste concorditer debitaque sub obedientia, ac alias rite & legitime prout Canonicos etiam seculares de jure communi & secundum honestatem decet, hanc vitam erumnosam salubri meatu transigitis vestrosque in eadem vita posteros Successores & sequaces de corpore ejusdem domus pro tempore existentes in Nostros & sacri Romani Imperii Vicarios & Capellanos ex nunc in antea & in perpetuum motu proprio certaque sciencia & plenitudine Cesareæ potestatis creamus, recipimus, facimus instituiimus & investimus, nec non Vos & ipsos vestros posteros Successores & sequaces atque Ecclesiam vestram infra septa dicte vestre domus, & illius edificiorum exstructam ad honorem sancte & individue Trinitatis gloriose semper Virginis Dei Genitricis Mariæ & sanctorum Angelorum dedicatam Collegialemque dudum auctoritate Apostolicâ effectam, & insigniis Collegialibus decoratam in Nostrum & sacri Romani Imperii Collegium *non tamen nisi pro communi ac alias vita laudabili supra descripta ibidem continuanda seu deducenda* in nomine Domini acceptamus. &c. &c. *Finis* Datum in Civitate Nostra Coloniensi Anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto die vero vicesima tertia mensis Septembris Anno Regnorum Nostrorum Romani tricesimo sexto, Imperii vicesimo quarto, Hungarie vero decimo septimo.

Sub Num. 8.

Ordinatio Archiepiscopalis pro Collegio Clericorum
in communi viventium in Weidenbach

Anno 1756 1mâ Augusti publicata.

Cum juxta propheticam comminationem Sacerdotes, qui Sanctuarium Dei profanant corruptis moribus & negligentia rerum ad cultum ejus pertinentium polluant, maledicti fiant coram Domino, & contemptibiles coram populo, Vos RR. Domini! vindicem dexteram Altissimi merito post tot, sensitis, indicia divinæ ultionis magis revereri oportebat. Sed multiplicatae sunt de anno in annum prævaricationes; dissipata est magna pars bonorum, quæ tum pii Fundatores ad hujus vestri Collegii dotationem relinquerunt, tum Prædecessorum vestrorum parcitas & cura æconomica conservavit. Omnis decor vitæ collegialis Sacerdotum in communi viventium per detestabilem effrænatam libertatem quaquaversum cursitandi, ad popinas & obscura diver-

diverticula abjecto pudore transeundi non sine enormi Cleri & Populi scandalo evanuit. Instituti saluberrimi Fratrum, quo vos titulo insignivit primus vestrae Congregationis Autor venerabilis Gerardus, forma decusque perit per foedas domesticas altercationes usque ad pudendas exprobrationes ne in infima quidem plebe tolerabiles & vexationes humanae cuicumque Societati maxime perniciosas & eo magis abominabiles in Vobis, quod plures habetis ad fraternam charitatem & cohabitationem obligationes vestra coram Deo & Collegio publice facta promissione sancitas, immo consecratae Deo manus, quibus in tremendo Sacrificio Agnum immaculatum pacis Donatorem tractatis, ad damnatam per Ss. Canones & horribili poena excommunicationis punitam percussione aliquoties protensa sunt. Praeterea quasi Deus vobis venter esset, principalis cura saepe fuit aliquibus vestram de cibo, de potu, de recreationibus usque adeo, ut anniversaria pro animarum forsitan in flammis piacularibus purgatorii suspirantium & vestra auxilia expectantium refrigerio fundata per aliquot annorum decursum eo solo praetextu intermissa sunt, quia vinum non datur, quod paupertas & decumana debita aliorum culpa, aliorum silentio in dispendium & ruinam Collegii contracta porrigere non permittebant, extorquere per impiam hanc vim non erubescitis. Sacrum passionis corporalis condimentum, nempe piorum librorum lectiorem tempore prandii & coenae ex statutorum praescripto faciendam aut prorsus omittere, aut negligentissime tractare Religioni sibi non duxit vestra Communitas.

Tandem creditorum frequens vexatio, defectus pecuniae ad alimentorum procuracionem necessariae, diffidia intestina, alaque, quae inde nascuntur, incommoda ad Nostrum, quo Autoritate Archiepiscopali fungimur, officium delata sunt. Deliberatum est diu usque ad Creditorum vestrorum impatientiam de mediis opportunis, ut Collegium vestrum ad extremum declinans interitum, quoquo fieri meliori modo posset, fervaretur. Tandem nunc praeliminares Nostras Ordinationes eum in finem directas ad desideratum fastidiosi hujus negotii complementum perducturi statuendum duximus; Prout statuimus per praesentes:

1. Dominum Maafs fidedignis attestacionibus & productis documentis, propria etiam Confessione reum scandalorum enormium per oeconomicas dissipaciones non tantum, sed & per incuriam disciplinae minime tolerabilem ab officio & titulo & honoribus Rectoratus, quo annis fere viginti perfunctus est, depositum declaramus; ordine suae receptionis contentus vivat imposterum inter Fratres, & ad communia Collegii munia instar caeterorum hujus Collegii Sacerdotum citra ullam exemptionis alicujus reservationem se obligatum sciat; siquid ad reparationem damnorum causatorum poterit imposterum contribuere, juxta scientiam & conscientiam suam, tanquam aliquando rationem suae villicationis coram tremendo Judice redditurus, fideliter aperire tenebitur, ut foedae dissipationis, qua patrimonium Christi suam prodigalitate & incuriam diminueret non erubuit, maculam in tantum res collapsas restaurando, & rursus erigendo detergat, quantum poterit, cum ad impossibile nemo teneatur; exprobracionibus autem exponi non debet, tales enim subvertunt charitatem Fratrum, & ad nihil utile est animos mutuis improperiis exasperari; major Collegii pars per caecam conniventiam & damnosum silentium se culpae Rectoris fecit participem; siqui sunt culpa exfortes, alienis peccatis commissis in spiritu charitatis condoleant, & ne committantur imposterum, communi studio, ut debent, providere non negligunt.

2. In locum vacantis praedicto modo Rectoratus placuit toti Collegio juxta concordia omnium vota ista Julii tanquam superiorem cum plena Rectori per statuta competente potestate quoad spiritualia & temporalia surrogare R. Dominum Schieban Collegii Seniore & Tulpeti Beneficiatum; quam collegialem declaracionem Archiepiscopali Autoritate huic ratificamus, confirmamus, expresse declarantes, quod hujusmodi actu juxta Nostrum desiderium & consilium factae concordiae electionis tanquam prorsus extraordinario nolumus ullo modo pro futuris vacationibus facere praesudiale attentatum contra legitime introductam & hactenus usitatam consuetudinem statutis domesticis Collegii conformem de accersendis duobus confederationis Rectoribus; sed hoc unum intenderimus & intendamus, ut Collegium debitis gravatum novis sumptibus ad eam extraneorum Rectorum convocationem necessariis non oneretur, & ut eo celerius mutatio ex gravissimis causis necessaria perficiatur, cum damnorum enormium periculum sit in mora.

3. Bene-

3. Beneficium Tulpetanum Collegio à Pio II. incorporatum procuratâ debitâ de-
serviturâ, mediante dispensatione legitima super onore residendi, si hoc fundatio
requirat, penes memoratum Reverendum Dominum Collegii Superiorem surrogatum
ita remaneat, ut deductis deducendis liberè de redditibus ad commune bonum sui Col-
legii disponat.

4. Omnes DD. Collegiales, nemine excepto, nisi quem notabilis infirmitas aut
specialis causa prius à R. D. Superiore particulariter toties, quoties talis evenerit, approbata
excusaverit, horis nocturnis & diurnis S. Officii intersint cum religiosa modestia, sicut
debet Dei Sacerdotes ad ejus cultum congregatos. R. D. Superiore per domestica
negotia impedito, Senior exactiori Disciplinæ in Choro servandæ intentat; neque ulli
fas sit finè R. D. Superioris aut Senioris præcitu & consensu à Choro ante finem
S. Officii discedere.

5. Cùm probrosum sit omnibus Sacerdotibus, magis autem illis, qui regularis vitæ
perfectionem imitantur, tabernas computandi causâ intrare, plateas urbis otiosâ evaga-
tione pererrare, omnes noverint, severissimè sibi hac libertate maximè indecorâ in-
terdici per Ss. Canones Ecclesiæ Catholicæ, per Statuta Nostra synodalia & ea, quæ
sunt propria Vestri laudabilis Instituti Fratrum Clericorum in communi viventium.

6. Anniversaria ommissa accuratè suppulentur, & totidem sacra in singulos, nemine
omnium hujus Collegii Sacerdotum exempto, distribuantur æquo numero, ut Sacri-
ficium propitiatorium pro iis, quibus titulo justitiæ obstricta est Vestra Communitas,
Deo offeratur, & jus læsum, quo jam fieri modo potest, reparetur, imposterum
verò rite cum cantu peragantur.

7. Omnium, quotquot ad Collegium pertinent, Sacerdotum sicut communis est
mensa, ita communis est obligatio ad onera Sacrorum foris legendorum; sic bonum
& jucundum erit habitare Fratres in unum, si emolumentorum simul & onerum
æqua erit participatio; Senii tamen & infirmitatis rationem R. D. Superior habebit,
prout rationabile esse & æquitati conforme judicaverit; imò ipsa lex charitatis vali-
dioribus dicabit, ut Senibus aut infirmis præbeant operam, & transitu ad distantiores
Ecclesias vicem eorum supplere non refugiant: Frater, qui adjuvatur à Fratre, est
civitas firma, ait Sapiens; & Apostolus monet: Alter alterius onera portate, & sic
adimplebitis legem Christi.

8. Semper mensæ adhibeatur sacra lectio tam in cœna, quàm in prandio. Con-
sideranda imprimis hæc admonitio S. Concilii Trident. data Episcopis Sess. 2., quantò
magis Sacerdotibus non ad alium finem congregatis, quàm ut Dei gloriam & sua-
rum animarum Salutem promoveant, hæc inquam: *Ante omnia quilibet in mensa
servet sobrietatem, moderationemque ciborum, deinde cum in eo loco sæpè otiosi ser-
mones oriri soleant, in ipsorum Episcoporum mensis sacra divinarum Scripturarum
lectio admisceatur.* Consideranda insuper exempla Ss. Caroli Borromæi & Francisci
Salesii; de hoc vitæ historia memorat: *Mensa erat cibus vulgaribus, super eam lectio
ad horæ dimidiæ intervallum, reliquum tempus prandii aut cœnæ ita ducebatur,
ut aut aliquid ex eadem lectione Sermonem suppeditaret, aut pium aliud sermoci-
nandi argumentum introduceretur.* Hic autem ordo servetur: Meridie junior unum
Capitulum ex S. Scriptura fernaculæ linguæ juxta ordinem legat; deinde liber spi-
ritualis aut juxta Reverendi Domini Superioris placitum determinandus prælegatur
aut historia ecclesiastica; ad hanc prælectionem sacram omnes DD. Collegiales obli-
gantur D. Seniore excepto; integram quisque hebdomadam absolvat. Vespere junior
Martyrologium sub initium cœnæ legat, tum hebdomadarius lector meridianam lectio-
nem prosequatur. Lectio meridianâ S. Scripturæ & libri spiritualis aut historiæ
conjunctim spatium mediæ horæ absolvat, vespertina ferè tantundem. R. D. Superior
ex rationabili causa dispensare aliquando poterit, sed ne id leviter fiat, & à saluber-
rimo hoc medio benedictionem à Domino obtinendi Communitas defuescat, paternè
providebit.

9. R. D. Superior strictissimè curabit, ut nemo de Collegio foris unquam pernoctet
intra Civitatem, neque licentiam in serum vesperum emanendi concedat, neque extra-
neos ultra nonam intra Collegii septa commorari ullo modo patiatur; sceminæ ad inte-
riora domûs & cubilia nunquam admittantur.

10. Officiorum Cellerarii & Custodis sedula ratio habeatur à R. D. Superiore, ut hi suo munere ritè & sollicitè fungantur. Hi gravem sibi obligationem sciant incumbere, ne in perceptione reddituum & perceptorum annotatione, custodia & cura Collegium patiatur detrimenta. Inventarium supellectilium tum sacrorum, tum domesticorum accuratum prædicti DD. Officiantes semper habeant, ut promptè possint de rebus sibi commissis, quoties opus fuerit, respondere. Templi & Altarium & sacræ supellectilis mundities diligentissimè curetur, reparanda reparentur, cautè omnia custodiantur. Hæc officia cum consilio DD. Collegialium R. D. Superior idoneis committat, & an seorsim aliquem de Collegio Procuratorem constitui expediat, ejus prudentiæ relinquitur, quam hac officiorum multiplicatione opus non esse videatur.

11. Cùm inutiles sint leges, nisi per media coercitiva ad earum observantiam urgentur illi, quos Dei præsentia, futurumque judicium, tum & ipsa honestas virtutum religionis, temperantiæ, modestiæ clericalis & obedientiæ non movet, R. D. Superior noverit protectionem Serenissimi Domini Nostri Archiepiscopi in negotiis disciplinæ restituendæ, correctione abusu in cultu divino, excessuum in evagationibus, debitiæ functionis omissionibus, altercationibus committendorum nunquam defuturam esse, ut tandem aliquando ordinatè omnia fiant, & pristinus decor vitæ collegialis ad mentem piorum fundatorum reflorescere incipiat.

Quantùm ad restitutionem debitorum & mensam, ulteriùs providebimus. Omnibus vehementer in Domino commendamus, ut fraternà se dilectione prosequantur; sobrietati, & quod præcipuum est, veræ religioni constanter intendant, & onus, quod amore Collegii in se R. D. Superior nostrà & communi omnium vestrùm voluntate suscepit, non aggravetur, sed per reverentiam & obedientiam illi exhibendam tantò magis ad curam domus debite gerendam animetur. Signatum Colonia 31. Julii 1756.

Johannes Arnoldus de Schoenheim Officialis mpp.
Joan. Godefridus Kauffmanns Sigillifer major mpp.

Sub Num. 9.

Verzeichniß deren, unter ehemaligem Rectorum Krott, bey der erzbischoflichen Visitation vorgefundenen Schulden des Collegii in Weydenbach.

	fl.	kr.
An das Collegiatstift St. Georgi binnen Cölln in Capitali	1500	
An fälligen Interesse	157	30
An Jungfer Lindens zu Cölln in Capitali	1200	
An Herrn Pagen zu Cölln in Capitali	776	15
An Herrn Erven, Vicarium in Capitolio B. M. V. zu Cölln	642	
An Herrn Pleunisen zu Cölln in Capitali	750	
An Herrn Seniore in Capitularem Kappel wegen prætendirten jährlichen Kostgeld à 60. Rthlr.	157	30
Noch an denselben wegen aus seinem peculio anerkaufften, und von Herrn Krott größtentheils Zeit seines Rectorats ohne Nutzen des Collegii verzehrten 60. Ahmen Wein, jede zu 18. flor. angeschlagen, facit	1080	
An Herrn Thenen wegen abgenommenen Medicamenten	150	
An gelehnten Geld bey Herrn Sensenschmidt	462	13
An geborgten Wein bey Herrn Pleunisen, Kurth und Sensenschmidt	650	3
An Herrn Advocaten Imhove	8	30
An Ofenhändlern Passrath	25	74½
An Glasmacher Breuer	66	6
An Fassbender Eschweiler	14	27
An Wittib Beylen Bierbauers	15	57
An Leyendeckern Geul	24	
An Wittib Klein Schlächters	19	30
An Steinmehern Schunck	9	
An Herrn Duffeldorff, Erberz und Wittib Pauli wegen geborgter Kerzen	63	9
An Herrn Ferrari wegen geborgten Gewürz und Dehl	52	30
An Schmidt Hochum	3	
An Schreibern Wilkens	30	
Summa	7857	4½

Sub Num. 10.

Sabbati 13. Augusti 1768.

In vim specialis clementissimi Commissarii Eminentissimi & Reverendissimi D. Maximiliani Friderici Archiepiscopi & Principis Electoris Coloniensis Domini Nostri clementissimi d. d. Bonnæ 26. Julii a. c. à Reverendissimo & Perillustri D. Joanne Philippo de Horn-Goldschmidt, Canonico Metropolitano & Archidiaecesis Colon. Vicario Generali, præviâ indictione & citatione de Svâ hujus legitimè intimatâ, & cum nota factæ insinuationis legaliter reproductâ, instituta fuit visitatio Archiepiscopalis Fratrum Collegii S. Michaelis in Weidenbach intra Coloniâ, atque invocatâ, mediante Sacro, gratiâ Spiritûs sancti, habitâ etiam præviâ à Reverendissimo nervosâ dictione de fine, & utilitate Visitationis, omnibus Fratribus in majori Conclavi congregatis prælectum fuit clementissimum Commissorium sub Num. 1. infra huic Protocollo subjectum, quo prævio jussit Reverendissimus à Rectore exhiberi

1.) Statuta Collegii.

Sed Rector respondebat, se non habere, nec vidisse, nec legisse Statuta; tam stupidum Caput repræsentabat Rector, ut loco Statutorum exhiberet Recapitulationes, quas Fratres inter se fecissent sub Num. 2. Ex quo de nullatenus observata disciplina & incapacitate Rectoris satis colligere licet; qui Rector etiam exinde eam patiebatur confusionem, quòd Senior ipsi objiciebat, in Camera Rectoris tot annis jacuisse statuta, & tamen Rectorem suâ culpâ nec vidisse, nec scire &c.

2.) Jussit Reverendissimus Ordinationes Reverendissimorum Ordinariorum successivè emanatas exhiberi.

Sed Ordinationes nullæ fuerunt exhibitæ, quanquam piures emanaverint post ultimam Visitationem anno 1754. peractam.

3.) Statum specificum activorum.

Loco statûs activorum exhibitus fuit liber recipiendorum annuorum reddituum & pensionum, non à Rectore con- & inscriptus, sed ab extraneo homine laico sumptibus Collegii.

4.) Statum specificum passivorum.

Loco statûs passivorum exhibitum fuit rariarium mancum, in quo erant confuse conscripta quædam recepta & exposita pro annis 1760. 61. & 62. à 16. Sept. anni 1760. usque ad eundem diem anni 1763., sed plurima erant omissa.

5.) Computus super receptis & expositis ab ultima visitatione præstitis & præstandis.

Computus non sunt exhibiti, nec poterant exhiberi, quia non aderant, neque Capitularibus à D. Rectore computus unquam est præsentatus, nisi pro primo anno 1760., qui tamen non fuit approbatus propter defectum justificatorialium. Ab illo tempore Rector nec computum confecit, nec præsentavit.

6.) Inventarium mobilium ad Ecclesiam & Collegium pertinentium.

Non adest.

Decretum.

Producantur computus à DD. Rectoribus Gewer & Maafs conscripti.

d

Nomina

Nomina Capitularium absentium & præsentium fuere sequentia:

1. Reinerus Krott, Rector.
2. Gerardus Bertramus Kappel, Senior ante annos decem ad septennium à mensa communi exclusus, & ab illo tempore pariter exclusus à Capitulo ex rationibus ut infra.
3. Henricus Gewer, Presbyteri.
4. Josephus Claren,
5. Herm. Jos. Gummersbach, } Residentes, sed nondum ad promissionem
6. Engelbertus Grevenberg, } admitti.

Dein omnibus in concreto proposita fuerunt sequentia Interrogatoria generalia.

- 1) Quæ sit eorum Fundatio? Primæva Fundatio ignoratur, dicitur tamen in Archivio existere, sed Rector & Fratres nihil de ea sciunt.
- 2) Quo tempore, & à quo sit facta, & an in originali documento existet? Ad sunt in Archivio desuper originalia Documenta.
- 3) Pro quot personis fundatio sit facta? In Archivio reperietur liber scriptus literà Petri, in quo habentur Ordinationes pro Collegio, personarum tamen numerus non est determinatus.
- 4) Qualia sint à primæva fundatione onera, & quæ obligationes? Tenentur ad obedientiam, sed non talem, quæ sit votum solenne. Obligantur ad matutinum legibile diebus ferialibus, quod in summis festivitibus cantatur, nec non ad communem mensam & habitationem.
- 5) Quæ obligationes ex post accesserint? Non accesserunt novæ.
- 6) Quæ & quanta sint bona immobilia? Sunt eadem, prout in statu Archivorum anno 1754. exhibita, & nova non sunt comparata.
- 7) Quos exinde redditus fixos percipiant. Specificantur redditus in libro Recepturæ exhibito.
- 8) Quæ sint Capitalia adhuc fluida, & quænam novissimis temporibus sint perditata? Capitalia specificantur in libro Recepturæ.
- 9) An Capitalia reluita iterum fuerint exposita & ubi? Respondet Rector, Capitalia reluita non fuisse iterum exposita. Vide infra.
- 10) An omni anno rationes & reliqua super receptis & expositis sint præstita & coram quibus? Pro anno 1760. tantum, qui tamen computus capitulariter non fuit recessatus, non enim aderant justificatoriales.
- 11) Quis sit ultimus computus? Pro anno 1760. non recessatus.
- 12) An & quæ Capitalia post ultimam visitationem levata sint? an cum consensu Ordinarii & Capituli? Nulla; sed restant adhuc dum antiqua solvenda.
- 13) An victus & amictus sit communis, quænam portiones in prandio & cœna, quando vinum apponatur, & quantum? Victus communis in prandio & cœna, non tamen amictus. Diebus Dominicis datur omninò quarta pars amphoræ, aliquandò etiam festivis, quandoque etiam in cœna jusculum, olera & duo genera carniarum cum butyro, in festivitibus etiam assatæ, diebus verò ferialibus dantur tantùm olera & carnes salitæ vel fumatæ.
- 14) An singulis annis quilibet in parata pecunia aliquid ex redditibus Collegii perceperit, & quantum? Quilibet annuatim 10. Imperiales & partem laudemiorum, ita ut Rector duplum, cæteri partem accipiant; item in admissione Fratrum quilibet 14. Imperiales. Ità notatur in Recapitulationibus de anno 1731.
- 15) An quilibet habeat particulare peculium & liberam ejus dispositionem? Affirmativè.

16) Quale

16) Quale habeant Officium divinum, quibus horis, & quomodo peragatur?

Describitur in folio separato.

16) An quidam extra domum existant, & ubi?

Negative.

18. Quales sint extrastantium obligationes & onera nomine Collegii præstanda?

Cessat.

19) Quomodo & qualis fiat admiffio Fratrum?

Fit ab omnibus capitulariter, prout & duo Residentes admissi sunt capitulariter, & toties admittuntur novi, quoties Capitulum placet.

20) An dos aliqua conferatur, & quem in finem convertatur?

Affirmativè juxta facultates admittendorum, convertitur in usum Collegii.

21) An & quomodo, & cujus autoritate dimitti possunt?

Possunt dimitti juxta statuta, non admittuntur ad Professionem, sed tantum faciunt promissionem, & post promissionem, si possint suscipere Ordines, primo anno legunt 6. Sacra hebdomadalia, secundo anno 5., & tertio anno fiunt Capitulares; & solvunt pro haustu vini 3. Imperiales. Ordinantur titulo Domus vel paupertatis.

Deinde jussit Reverendissimus Capitulares discedere, & Rector auditus est super sequentibus interrogatoriis personalibus, sicut & ceteri Capitulares juxta ordinem sequi.

1) Nomen, cognomen, ætas, ordo & officium.

R. D. Krott, Rector annorum 51. Rector per annos 8. ab anno 1760. 15ta Sept., & ratione prædii Kempensis dicti Abelshoff quilibet novus Rector ab Abbate Gladbacensi feudum relevare debet, & ratione fundi collegialis ab Abbate S. Pantaleonis.

2) Quamdiu admissus, & quid dotis contulerit?

Ab anno 1741, ignorat dotem à Patre solutam.

3) An officium diurnum debito modo peragatur, an omnes intersint, & quinam soleant emanere?

Affirmativè, & quidem ritu Colonienfi.

4) An Capitulum super administratione temporalium aut disciplinare servetur?

Determinatis temporibus non servatur, sed pro emergente tantum necessitate, neque habetur disciplinare.

5) An excessus puniantur, & quâ methodo?

Affirmativè pro gravitate excessus in multa pecuniæ vel in bonum Ecclesiæ vel pro haustu vini applicandæ?

6) An pareatur ordinationibus Rectoris?

Affirmativè.

7) An servetur lectio in mensa?

Affirmativè, quotidie à duobus junioribus leguntur Evangelium & S. Scriptura in prandio, in cœna Martyrologium.

8) An silentium servetur, quando & ubi?

Stato tempore non servatur, nisi per Rectorem præcipiatur.

9) An cuilibet sit liberum de suo peculio disponere?

D. Rector asserit, id non licere juxta primæva statuta. Videatur diploma Cardinalis Joannis de anno 1449., quanquam Capitulares post Recapitulationes privativè & absque autoritate Superioris inter se factas invicem licentiam sibi arrogent & concedant.

10) An quilibet pro suo lubitu possit exire & redire?

Non nisi cum venia Rectoris, & solent emanere usque ad nonam vel decimam, si feriis emanent, mulctantur in pecunia.

11) An sexus foemineus ad domum & conversationem admittatur?

Honestæ personæ admittuntur, præcipuè consanguinæ.

12) Quid

12) Quid in divino officio, administratione temporalium ac morum disciplina vel observantia statutorum excessus, neglectus vel defectus observaverit?

13) An omnia bene agi existimet juxta Institutum suum & statuta, vel quid existimet corrigendum vel abrogandum pro bono temporali & spirituali domus & animarum salute?

14) An pacificè inter se vivant, vel an habeant lites & discordias inter se vel cum extraneis, & cum quibus?

15) Quà horâ de mane & vesperi omnes teneantur esse domi, an & quinam in seram noctem soleant emanere?

16) Annon habeat notitiam, quod aliqui tabernas frequentent?

17) Annon ipsi constet, à quodam ex Fratribus patrata fuisse scandala, ubi & quando?

18) An habeat debita particularia?

19) Quæ sit causa, quòd domus tanto ære alieno sit gravata?

20) An habeat querelas contra alium Confratrem?

21) An Rector ex Collegii redditibus aliquid in suos usus convertat?

22) An computus à Rectore fuerint Capitulo presentati & recessati?

23) An fundata sint anniversaria, & servantur?

Decretum.

D. Rector doceat, quantum ex Vicaria Tulpetensi ad almam Virginem Collegium annuè percipiat, & quis ejusdem Vicariæ modernus deservitor?

Respondeat Rector, quam dotem contulerint duo Residentes?

Putat omnia in bono ordine esse, ita ut nihil essentialiter emendandum.

Ut ad prius, sed non vidisse se statuta Collegii.

Nullas dicit ventilari lites, nisi cum D. Seniore Kappel, quæ Romæ adhuc pendet.

Est responsum ut supra.

Negative.

Negative.

R. Nihil sibi constare. Temporum calamitas.

Negative.

Negative.

Negative, neque conscripti, quia idem Rector edixit se non addidicisse multum scribere, neque numerare.

Affirmative; sunt fundata, & servantur juxta tabellam affixam.

R. Onera Beneficii præstat Pastor S. Petri, cui pro duobus Sacris 12. Imperiales solvantur, & præterea pro anniversario, Collegium percipit reliquos redditus ad 81. maldra filiginis.

Primus Gammersbach	700. imples.
Secundus	600.

promiserunt afferre.

Secundo loco auditus est D. Kappel Senior, & respondit ad personalia, ut sequitur.

Ad 1. Gerardus Kappel Senior 75. annorum, qui edixit se vidisse statuta Collegii in Camera Rectoris, sed Rectorem illa non curare, quia non scit illa legere, multò minùs intelligere; Fratres olim in describendis libris occupatos, & Pensionarios in Collegio alitos fuisse.

Ad 2. Ab anno 1732. admissus & capitularis factus eodem die, quia Presbyter erat. Pro dote contulit 500. imperiales in specie, ex quibus quilibet Capitularis accepit 20. imperiales, reliqui dicuntur in usus domus expositi.

Ad 3. Affirmative.

Ad 4. Nunquam dicit servatum, deberet autem servari singulis mensibus.

Ad 5. Committuntur, sed non puniuntur, sicut factum est cum defuncto D. Freyaldenhoven, qui singulis diebus vino adusto inebriatus maximo tempore in popinis hæsit, & scandala commisit, nunquam tamen à Rectore correptus fuit. Rector ipse D. respondenti 1mà Januarii 1760. violentas manus intulit, quæ causa percussione gravis ipsius respondentis usque ad sanguinem à moderno Rectore N. Krott factæ coram Officiali fuit denunciata, & adhuc pendet, & provocat respondens percussus ad testes Organædum modernum & Sartorem.

- Ad 6. Affirmativè, faltem pro sua parte, pro aliorum parte se nihil posse dicere, quia Rector nescit, quid sit disciplina.
- Ad 7. Nescit, quia in Refectorio non adest.
- Ad 8. Nescit, ut priùs, & petenda est ratio à Rectore, quare non admittatur ad mensam.
- Ad 9. Affirmativè juxta Recapitulationes.
- Ad 10. Cum venia Rectoris.
- Ad 11. Contra novissimas Ordinationes admitti à Rectore quascunque foeminas ad mensam & ad Cameras.
- Ad 12. Dicit, nihil observari in temporalibus, nec in disciplina, adeoque plures committi excessus & defectus.
- Ad 13. Putat, omnia minùs ordinatè & perfunctoriè fieri.
- Ad 14. Dicit, esse notoria.
- Ad 15. Hora nona tenentur juxta ultimam ordinationem.
- Ad 16. Nescit; scit autem, Rectorem singulis diebus post vespere exire & emanere usque ad nonam, eundemque aliàs tabernam frequentasse in platea Kupfergass nuncupata apud Braxatorem Beull; dicitur etiam singulis ferè diebus adire foeminam in vicinia des Wrenmachers nuncupatam, quacum vinum &c. Collegii consumit; desuper audiatur vicinia, præcipuè in der Rosmühlen.
- Ad 17. Nescit pro nunc de scandalis, sed aliàs de pluribus, ita ut Collegium fabula vulgi fuerit.
- Ad 18. Respondens dicit se non habere.
- Ad 19. Causa depauperati Collegii est helluatio & potatio D. Rectoris cum extraneis & cum sua familia, & alimentatio inutilium domesticorum; cum illis extraneis aliquando prandium protrahitur usque in seram noctem, præcipuè cum suo Cognato Mertzenich.
- Ad 20. Injunctum fuit D. Seniori, ut sua gravamina in Scripto ad Protocollum producat.
- Ad 21. Dicit, se credere id fieri, quia à primo tempore sui Rectoratus nullum computum reddidit.
- Ad 22. Dicit, adesse 16. Anniverfaria, nullum autem servari.

Mercurii 17. Augusti R. D. Senior Kappel exhibuit ad Protocollum in Scriptis sua gravamina sub N. 3.

Eadem die ad interrogatoria personalia D. Gever respondit, ut sequitur.

- Ad 1. Henricus Gever, Sacerdos 68. annorum.
- Ad 2. Admissus anno 1727., pro dote contulit 400. Imperiales præter convivia & nummos statutarios ad 100. Imperiales inter 10. Capitulares dividendos, & in die Primitiarum cuilibet 2. Imperiales.
- Ad 3. Dicit pro parte sua & aliorum satisfactione fuisse.
- Ad 4. Nunquam fuisse servatum tempore moderni Rectoris, bene, verò aliàs sub Rectore Gever.
- Ad 5. Jam nihil fieri.
- Ad 6. Affirmativè.
- Ad 7. Affirmativè, omni die.
- Ad 8. Tantùm sub lectione.
- Ad 9. Affirmativè.
- Ad 10. De venia Rectoris.
- Ad 11. Rarò, sed tamen aliquando fieri.
- Ad 12. In officio divino nihil reformandum esse putat, in disciplina multa esse reformanda; quæ reformatio tamen non subsequitur, quia Rector nihil de Statutis aut Disciplina scit.
- Ad 13. Quoad temporalia se nihil scire ob defectum computum.
- Ad 14. Jam nihil.
- Ad 15. Jam omnes stato tempore adesse, se autem hucusque sub moderno Rectore potuisse ad Romam emanere.
- Ad 16. & 17. Se jam nihil scire.
- Ad 18. Se non habere.

Ad

- Ad 19. Id pertinere ad Rectorem, in eoque causam esse.
 Ad 20. Aliam non, quam ut statuta melius serventur, & quod Rector nihil intelligat.
 Ad 21. Quondoque
 Ad 22. Nullum computum fuisse à Capitulo recessatum, & unum tantummodo sinè justificatorialibus à Rectore præsentatum.
 Ad 23. Nullum servari anniversarium.
 Et imposito silentio dimissus est.

Dominus Claren.

- Ad 1. Ætatis 58. annorum.
 Ad 2. Admissus anno 1733., pro dote dedit 1000. Imperiales, omnibus comprehensis ad 1800. imperiales.
 Ad 3. Affirmativè.
 Ad 4. Negativè.
 Ad 5. 6. 7. 8. & 9. Affirmativè.
 Ad 10. Affirmativè cum venia Rectoris.
 Ad 10. In horto, sed rarè.
 Ad 12. Quoad officium divinum nihil, quoad temporalia sibi nihil ob non exhibitos computus constare.
 Ad 13. Sperat omnia successu temporis per Visitationem melioranda.
 Ad 14. Affirmativè, seque cum nullo litem habere.
 Ad 15. Possè se sub moderno Rectore usque ad 10mam emanere.
 Ad 16. 17. & 18. Negativè.
 Ad 19. Se nescire, quia rationes & reliqua non vidit.
 Ad 20. Se querelas non habere.
 Ad 21. Se hoc nescire.
 Ad 22. Non servari.
 Ad 23. Se nullum vidisse computum.

Et imposito silentio dimissus est.

Hermannus Henricus Gammersbach ex Aldenrath.

Ætatis 23. annorum, in minoribus constitutus adhuc, residens à Paschate a. c. Pro dote 700. Imperiales se daturum promisit præter jura statutaria ad 50. Imperiales & 6. Imperiales pro juribus Capituli, & insuper expensas trium conviviorum; hucusque autem nihil solvit, nisi pro admissione mediam Ahmam vini cum aliqua quantitate piscium. Præterea promisit pro die Primitiarum integram Ahmam vini cum portione carnis Sylvaticæ. Statuta dicit sibi non fuisse prælecta, sed aliquas tantum condiciones & obligationes ipsi fuisse oretenus dictas, quas credit se servare posse. Dicit quoque, se hucusque contentum vixisse, se teneri ad chorum, à quo nunquam abest. Dicit servari sacram lectionem, & sub ea silentium, aliàs non; admitti fœminas honestas; se hucusque etiam non notasse discordias; se nullas habere querelas contra quemcunque; se scivisse, quod domus fuerit ex parte obærata, sed non tantopere; aliquando admitti aliquos à Rectore ad mensam, sibi de debitis quotidianis nihil constare; se non habere jamtum peculium proprium; se dare adhuc operam Theologiæ. Et sic dimissus fuit.

Jovis 18. Augusti.

Engelbertus Grevenberg residens, Agrippinensis, annum agens 20mum, nondum in majoribus Ordinibus constitutus, residens à festo Paschæ a. c., hucusque tantum humaniores Scholas absolvit. Dicit, se jam sub Repetente Philosophiam & Theologiam velle audire. Pro dote promisit se post promissionem daturum 600. Imperiales. Pro admissione solvit cuilibet ex Capitularibus jura statutaria. Pro convivio admissionis dedit vinum & portionem piscium. Statuta sibi nondum prælecta asserit. Sacram lectionem ait servari, & sub ista silentium, aliàs non. Sororem & Matrem dicit admittas esse fœminas, se nullas habere querelas, se scivisse aliqua debita, sed non omnia, aliquando admitti extraneos ad mensam communem, de debitis quotidianis se nullam habere notitiam, se nullum proprium habere peculium. Cœterum subjungit, se contentum esse, & se volente Deo perreçturum hic vivere. Ex obligatione Collegii dicit se teneri quotidie interesse officio divino, denique se contentum esse portionibus mensæ quotidianæ, aliis se non occupari rebus, quam choro, studio Theologiæ & Philosophiæ, nec non cantu.

Postremò auditus est portarius laicus, Casparus Grevenberg, 32. annorum, quâ laicus assumptus ad domum anno 1761. Promissionem fecit solitam & consuetam; peritus pulsandi organum & ministrandi in Ecclesia, portam custodit. Pro dote contulit 500. Imperiales præter jura Capituli; fruitur mensâ communi, quâ se contentum asserit; ubi nullas quoque alias querelas se habere profitetur, & cum omnibus se pacificè vivere. Pro fine, imposito silentio dimissus est.

Ex tunc processum est ad examen statûs activi reddituum & passivi debitorum, ex quo patuit, œconomiam malè administratam, Collegium ære alieno oppressum, redditusque ad alendas modernas Collegii personas non sufficere.

In Fidem præmissorum

M. J. Leinen Visitationis Actuar. mpp.

Sub Num. II.

Maximilianus Fridericus Dei Gratia Archiepiscopus Colonienfis, S. R. I. per Italiam Archicancellarius & Princeps Elector, S. Sedis Apostolicæ Legatus Natus, Episcopus & Princeps Monasteriensis, Westphaliæ & Angariæ Dux, Burggravius Strombergenfis, Comes in Königsegg-Rottenfels, Dominus in Odenkirchen, Borkelohe, Werth, Aulendorff & Stauffen &c. &c.

Ordo ubi non est, ibi horror; hic ut cesset in Collegio S. Michaelis in Weidenbach, servetur in illo sequens diei Ordo Præliminaris.

- M**ane horâ 4ta dato signo omnes surgunt, & primitias Deo suo, in quo stamus, vivimus, movemur & sumus, eliciendo actum perfectæ charitatis & desiderii euni semper laudandi consecrent, ac imploratis Sanctorum suffragiis pro explendo officio matutino in maximam animus redigatur, alacritatem & lætitiâ.
- Medio 5ta, factâ præviè intentione benedicendi Nomen Sanctum Domini, & specialiter orandi pro omnibus Benefactoribus hujus Collegii per Choros, instar Cœlestis Militiæ, devotè & attentè matutinum cum pausis legatur, & toto nitantur Dominum corde simul ac voce collaudare.
- Dicâto matutino in Choro, vel si frigus sit intensum, cum veniâ Rectoris in Refectorio calefacto, per quadrantem horæ prælegatur punctum meditationis, ejusdemque meditationi exposit in silentio, & quasi in sancta solitudine, pro reformando interiore homine, adhuc quadrantem horæ impendant, ita ut in compunctiõne cordis quilibet ad Deum quasi ingemiscat: Jamjam loquere Domine! quia audit servus tuus; audiant etiam, quæ tunc Dominus ad cor ipsorum loquetur, & quæ audierint, in usum traducant, propositâ pro qualibet die specialis cujusdam vitii seu defectûs seriâ emendatione, & specialis virtutis exercitatione, ut exinde fructus in conscientiâ resideat, & dum vetus homo sic reformatur, novus isque sanctior, qualis Presbyterum decet, in vitâ resplendeat, nullâque diei hora præterfluat, quæ hac ratione ad meritum apud Deum non ponatur.
- Meditatione peractâ omnes ad Sacrificium Missæ dignè celebrandum se recipiant, & extra Collegium celebraturi moram non faciant, ut statim revertantur, & mediante studio privato se ad Lectionem Theologicam præparent, prælegetur autem cum morali, Dogmatica & S. Scriptura.
- Absolutis horis minoribus juxta ordinem senii ad mensam ibunt, & inter eundem pro Benefactoribus Psalmum: De profundis, cum Collectis consuetis orabunt.
- Cum juxta Caput 4. Statutorum indignum sit omnino, ut proviso viliore servo nobilior Dominus negligatur, & refecto corpore anima famefcat, statuimus, ut à principio mensæ usque ad finem Lectio sacra, per Rectorem ordinata, recitetur, ad quam omnes sub silentio auscultabunt, & si à Rectore licentia loquendi concedatur, quod tamen non nisi semel in hebdomadâ fieri debet, nullatenus ad inanes & fœculares discursus diffluent, sed observatâ honestate & morum gravitate de peractâ sacrâ Lectione, vel de Historiâ ecclesiasticâ inter se conferant.

Lectio

Lectio in mensâ juxta jamdictum Caput Statutorum per vices hebdomadales à juniore incipiendo usque ad senioreni inclusivè altè & distinctè servabitur.

Legantur autem, præter Homiliam diei, Historiæ & Sanctorum Passiones, sicut Sermones & Ss. Patrum Moralia.

Extra mensam nemo sinè licentiâ Rectoris comedat vel bibat.

7. Mensâ absolutâ, factâ præviè adoratione Sanctissimi in Choro, & recitato: Miserere, cum Collectis in transitu ad Chorum per horam erit colloquium, vel deambulatio in horto; sed prudentes, adificativi & utiles sermones tractentur.
 8. Post colloquium unâ die per horam fervetur exercitium Cantus, alterâ die exercitium rituum, rubricarum & functionum pastoralium juxta præscriptum Agendæ Coloniensis, quæ ad manum & pro normâ erit, tertiâ die prælegatur Historia ecclesiastica Authoris N. Graveson.
 9. Horâ 2dâ pomeridianâ omnes studio privato Theologiæ vacabunt.
 10. Horâ 3tiâ Vesperæ & Completorium devotè recitentur.
 11. Post Vesperas iterum studium privatam Theologicum.
 12. Medio 7mæ Cœna cum Lectione sacrâ.
 13. Horâ 7mâ Colloquium spirituale.
 14. Medio 8væ ad Chorum, & adorato Sanctissimo, & recitatis Litanis de dulcissimo Nomine Jesu, fervetur consideratio vespertina cum examine conscientiæ, quid mali, aut qui defectus hac die commissi, vel quod bonum omissum fuerit.
 15. Horâ 8vâ omnes ad requiem festinabunt, orantes, & cum Deo suo conversantes, donec obdormire inceperint; à quo tempore altum erit ubique silentium, quod etiam totâ die extra tempus colloquii strictè ubique, etiam in communi Musæo, ne alter alterum in studiis turbet, observabitur; dubia proponenda vel ad tempus Colloquii vel Lectionis Theologiæ reservari mandantes.
 16. Nullus alterius Cameram accedat, neque exhibit è Collegio extra tempus Missæ celebrandæ, nisi de prævio consensu Rectoris, aut in illius absentia, in casu necessitatis, de venia Senioris.
 17. Qui contra unum ex prædictis punctis egerit, toties quoties in multam duorum alborum, vel pro gravitate defectus aut frequentis relapsus arbitrariam, à Rectore determinandam, in usum Bibliothecæ Collegii solvendam incidet.
- Præsentem Ordinationem, Statutis Collegii accommodatam, velut normam & regulam ab omnibus inviolabiliter observari mandamus, plura in reditu Nostro ordinaturi, ut efficiamini forma Gregis & Idææ veri Sacerdotii, & Vobis sit gloria coram Deo & hominibus & salus sempiterna, quam in Domino Vobis impertimur. Datum Monasterii Westphaliæ die 20mâ Novembris 1769.

Maximilianus Fridericus Archiepiscopus & Elector.

(L.S.)

Vt. J. P. de Horn-Goldschmidt Vicarius Generalis.

Sub Num. 12.

Extractus Statutorum

Clausula concernens Cap. II.

Si Visitatores in scrutinio Visitationis accusationes notabiles, seu excessus in Rectorem vergentes prospexerint, pro quibus meritò amovendus esset, si aliàs rationabilibus causis adductus exonerationem officii sui ipse instantissimè peteret, consentiente utrobique in ejus absolutione Capitulo domestico vocatum eum in Capitulum à regimine suo eum exonerent.

Sub

Sub Num. 13.

Sabbathi 16tâ Junii 1770.

Zu Cölln Rector und Canonici des Collegii ad S. Michaelen in Weydenbach contra
Chur-Cölln, Dero Vicarium Generalem Goldschmidt, so dann Magistrat
daselbst, Rescripti, puncto violentiarum
Abfolvitur Relatio & Conclusum.

- 1) Cum inclusione Exhibitorum de presentatis 2. Maji, 12. Augusti, und 12mâ Decembris anni præteriti, dann 2. Maji, und 11. Junii anni currentis, rescribatur dem Herrn Churfürsten zu Cölln.

Ihro Kayserliche Majestät hatten daraus mit mehreren ersehen, welcher gestalten derselbe bey der durch diesen General-Vicarium in dem impetrantischen, mit einem besonderen von Kayser Eriderico III. glormwürdigsten Audentens ertheilten Privilegio versehenen Collegialstift in Weydenbach anno 1768. in Spiritualibus vorgenommenen Visitation, bereits schon in dem Visitationis-Decret de 20. Octobris ejusdem anni nicht nur in verschiedenen bloß die Administrationem temporalium betreffenden Punkten einseitig verfügt, einen so nennenden oconomum mit besonderer allein ad temporalia wiederum demselben ertheilten Vorschrift angestellet, und zu einem nicht- und nulligen Vorgeschnack einer gänzlich intendirenden Abänderung dieses Stifts in seiner Gestalt die zwey Nobizen ausgeschaffet habe, sondern daß derselbe ferners nach der Hand den Rector des Collegii, als solcher so wohl bey dem geistlichen Obrichter als auch Kayserlicher Majestät Hülfe gesucht, mit öffentlicher Gewalt selbst aus dem Stiftshaus wegführen, in Arrest bringen lassen, und in diesem so lang behalten wolle, bis er des Herrn Churfürsten Verordnung sich fügen, und allem recursum renuntiiiren würde, wobey es dann der Herr Churfürst noch nicht belassen habe, sondern noch weiter die zwey Stifts Geistlichen Gewer und Claren ganz nichtiglich allem weiteren recursum zu renuntiiiren gezwungen, einen auswärtigen Rectorem via facti angestellet, und nunmehr so gar des Stifts Gebäude selbst nieder zu werfen angefangen habe.

Gleichwie aber Kayserliche Majestät dergleichen einseitige Einmischungen des Herrn Churfürsten quâ Ordinarii in bloße temporalia nicht zugeben, zu Handhabung kayserlicher von Dero glormwürdigsten Vorsahreren am Reich ertheilten Privilegien, öffentliche Conventiones, und Gewaltthaten dagegen nicht zulassen, denen darauf provocirenden Personen die gebührende Hülfe bey allerhöchst. Denen selbst zu suchen nicht abschneiden, am allerwenigsten aber geschehen lassen könnten, daß, wie das bisherige Verfahren des Herrn Churfürsten deutlich verrathe, dieses so privilegirte Collegialstift von demselben einseitig ohne Allerhöchstdero Vorwissen, und Begnehmigung via facti gegen den klaren Buchstaben des erhaltenen Privilegii in seiner ganzen Gestalt abgeändert werde.

Als wollten Ihro Kayserliche Majestät über all obiges des Herrn Churfürsten Verantwortung zu Fassung Kayserlicher weiterer Resolution in termino duorum mensium gewärtigen, anbey aber demselben mit cassation der von denen beyden Stiftsgeistlichen Gewer und Claren abgezwungenen renuntiationis litis, so viel solche Allerhöchstdieselbe betrifft, allgerichtetst aufgeben, Rectorem und Collegium weder directè noch indirectè zu behindern, ihren an Allerhöchstdieselbe genommenen Recurs fortzusetzen, den Rectorem sofort des Arrests zu entlassen, und mit allen ferneren Gewaltthaten, insonderheit aber mit weiterer Einreißung des Gebäudes an sich zu halten, auch wie dieses alles von Ihro befolget worden, intra eundem terminum duorum mensium anzuzeigen.

- 2) Cum hujus Notificatione rescribatur dem Magistrat der Kayserlichen Reichsstadt Cölln, einweilen gegen diese Kayserliche Vorschrift aller weiteren dem Herrn Churfürsten zeithero geleisteten Assistenz sich zu enthalten.
3) Communicentur partis impetrantis mandata procuratoria parti impetratæ alteris exemplaribus apud Acta retentis.

(L.S.)

Johann Georg Reither.

Sub

Sub Num. 14.

Extractus Concordati inter Archiepiscopum Coloniensem & Electorem ex
unà & Civitatem Coloniensem ex alterâ partibus de anno 1506.

Clausula Concernens.

Sum dritten, als auch ein Zeit her der Official oder geistlicher Richter, des obge-
nennten Unseres Lieben Herrn und Freund Erzbischof von Cölln unterstanden mag
haben, und unterstehet, über Erb- und Erbzal auch über Erbrente Fahr und Zins,
die uff den Erben, und Erbzaln stehen, und sich davon zu geben gebüren, auch über
die Ueberbaw, und Reumung der Erben zu gebiethen, ist nuhn durch Uns vertragen,
daß der Official oder geistlicher Richter, indem die Erb, und Erbzahl, die weltlich,
und auff weltlichen Enden gelegen sein, fortan kein geistlich Mandat darüber noch
dargegen ausgehen lassen, urtheilen noch erkennen soll, sondern was weltlich Erb, und
Erbzahl, Baw und Reumung derselbigen berürt, soll vor den weltlichen Gerichten in
Cölln, da die gehören, und Dincspflichtig sein unverhindert vom Official oder geistli-
chen Richteren bleiben, erkannt, und geurtheilt werden, aber über die geistliche
Erben, und Erbzaln uff geistlichen Enden gelegen, und den Geistlichen zu-
stendig. soll der Official und geistlicher Richter erkennen, und urtheilen mögen,
wie von Alters Recht und Gewohnheit gewest, und noch ist.

Sub Num. 15.

Lunæ den 30. Septembris 1771.

Zu Cölln Rector, & Capitulum Canonicorum ad S. Michaelen in Wydenbach
contra Chur. Cölln, & Consortes Ref. in puncto violentiarum sive impetrantischer An-
walde Vacano sub præf. 28. hujus exhibet allerunterthänigste Anzeige eines neu began-
genen attentatorischen Facti, & supplicat pro elementissimè Ordinationem Casaream ad
illud extendendo, appon. ult. Concl. & Lit. A a a. in duplo.

Absolvitur Relatio & conclusum.

Adit Verwerffung der eingewandten Exceptionum Fori und unhinlänglichen Verant-
wortung, & cum inclusione des impetrantischen Exhibiti de præf. 21. Januarii a. curr. re-
feribatur dem Herrn Churfürsten zu Cölln: Ihre Kayserliche Majestät hätten alles das-
jenige, was Derselbe und sein General-Vicarius in temporalibus gegen das impetrantische
Collegium und dessen Mitglieder einseitig verfügt um so mehr allergerechtest cassirt, als sich
der intendirten Beschönigung unerachtet aus allen Umständen klar ergebe, daß es damit
allenthalben auf gänzliche Abänderung der ursprünglichen Gestalt, und fundamental-Ver-
fassung dieser Stiftung abgesehen seye, worunter dem Herrn Churfürsten etwas einseitig,
und ohne Allerhöchst Kayserlichen Vorwissen, und Mitwürkung zu verfügen nicht zuge-
standen, zumalen das impetrantische Collegium unter Allerhöchst Kayserlichen Special-Pro-
tection stehe, und von Allerhöchstdero Vorfahren besondere Versicherung und Bestätti-
gung seiner Grundverfassung erhalten. Es habe daher der Herr Churfürst alles in voria-
gen Stand herzustellen, so nach aber den nicht ex causa ecclesiastica seines Officii entsetzen,
sondern erst post Visitationem in Absicht einer mit dem Stifte vorzunehmenden gänzlichen
Abänderung removirten Rectorem Krott in sein Officium ohngesamt wieder einzusetzen,
den angestellten oconomum abzuschaffen, dem Stifte die Wiederaufnahme zweyer Novizen
zu gestatten, und das Stiftsgebäude Impetrantibus zu ihrem alleinigen Gebrauch zu über-
lassen, alle verursachte Schaden und Kosten zu erstatten, den Rectorem Krott, und die
zwei Stiftsgeistliche Gewer und Claren nach bereits vorhin beschehener Cassation der den
Zweyen abgezwungenen Renuntiationis litis an Kayserliche Majestät unter dem Vorwand
der neuerlichen Renuntiation nach der in denen Verlagen des angeschlossenen Exhibiti wie-
derholsten

derhöbsten Revocation derselben an ihrem Recurs nicht zu behindern, noch solchen ihnen auf keinerley Art entgelten lassen, und wie all solches geschehen, in termino duorum mensium anzuzeigen. Wornächst dem Herrn Churfürsten unbenommen bleibe, falls er ob malam Administrationem temporalium, oder sonst eine Abänderung der stiftischen Verfassung und Form nothwendig erachten sollte, davon zuvordrilt bey Ihro Kayserlichen Majestät die Anzeig zu thun, und es in die Wege zu leiten, daß von Allerhöchstdenen selben ein weltlicher Commissarius zu legaler und unparthenischer Untersuchung der temporal-Gebrechen an und dem geistlichen Richter in dieser causa mixta beygeordnet werde.

Johann Georg Reizer.

Sub Num. 16.

Infrascripti Capitulares Collegii in Weidenbach tanquam major pars ejusdem Collegii ex tribus tantammodo personis constantis, fidem facimus, & attestamur per praesentes, quod in lite Collegium Nostrum concernente, & in Consilio Aulico Viennae pratense pendente nullam partem habere velimus, & contra Mandatum procurae, quod Domino Agenti Vacano forsan datum est, hisce tanquam major pars Capituli solemniter protestemur, illudque revocemus, de expensis, & damno quocunque protestando. Signatum Coloniae 15. Septembris 1772.

Gerard Bertram von Kappel Collegii Weidenbacensis Senior mpp.
Henricus Gewer mpp.

In Fidem, & pro agnitione manuum in mea praesentia subscriptarum scripsi, & subscripsi

(L.S.)

Casp. Engelb. Wahl Notarius Caesareus publ. immatricul.
& requisitus mpp.

Sub Num. 17.

Jovis 2da Julii 1772.

In Anwesenheit Sr Hochwürden Hrn Obersiegleren Kauffmans S. T. seynd vor mir zu Endgefertigten Notario, und unten benennten Zeugen erschienen Herr Bertram Kappel Senior, und Herr Henrich Gewer Subsenior des Collegii Canonicorum zur Weidenbach, welche also erscheinende, nachdem ihnen vorgerragen worden, daß ihre Bestimmung in Betref des Rectorats obgemelten Collegii, und vortwaltenden Scrittigkeiten freywillig abgeben, und eröffnen mögten, sich dahin geäußert, daß zwar für überflüssig erachteten, nach vorher schon schriftlich, und mündlich abgegebenen Erklärungen, abermalen darüber aufs neue vernohmen zu werden, jedoch auf Verlangen anez zu mehreren Versicherung, daß dabey ohnabänderlich bestunden, erklärten sich, daß

Imò Die in Betref dieses Collegii vor Sr Churfürstl. Gnaden, als Erzbischofen zu Cölln gemachten Verordnungen in spiritualibus, wie nicht weniger in temporalibus ohne mindesten Vorbehalt für rechtmäßig, und nützlich anerkennteten, und zu desto größerer Bereitwilligkeit annehmen, da sie gesichert wären, daß nicht Abänderung des Instituti vorhanden, sondern vielmehr selbiges dadurch werde, auch ihnen zustehende Privilegien, Vorzüge, und jährliche Nutzbar verlegt zu belassen die Zusage geschehen.

2do Erklärten vorbenannte Herren beyde einhellig, daß sie sowohl in dem Proceß, so bey dem höchstpreislischen Kayserlichen Reichshofrath obschwebet, als auch andern Rechtsändelen, so bey dahiesigem Erzbischöflichen Officialat angehoben, gar keinen Antheil jemals genommen, und für in Zukunft desto weniger zu nehmen gesinnet seyen, als überzeugter sie wären, daß solche zu augenscheinlichen Schaden des Hauses so in Geistlichen, als in Weltlichen gereichen, und die jetzige Verfassung in allen Stücken zu billigen wäre. Und wann auch eine Vollmacht, oder Bestimmung von ein- oder andern beyder Comparenten irgendwo wider ihr Wissen sollte vorbracht seyn, sie dieselbe nicht anders als unächt, und unterschoben anerkannten, und erklärten.

3tio Erkennen sie beyde Comparenten abermalen, wie vorhero schon mündlich, und schriftlich abgegeben hätten, den von Sr. Churfürstlichen Gnaden angeordneten Rectoren Hrn Canonicum, und Ss. Theologiae Doctorem Daniels für rechtmäßigen Vorsteheren dieses Collegii, solcher Gestalten, daß auch auf allen Fall sie Comparentes selbst, als major pars Capituli denselben hiemit freywillig dazu ernannt haben wollen, und ernannten. Solcheinnach mißbilligten sie

4to Die von dem jüngern Mitcapitular Hrn Joseph Claren jüngsthin unterm 27. Junii zu meines unterschriebenen Notarii Protocollo eingelegte Protestation, und wollten anmit nicht nur gegen diese Protestation, und all weiter anzuhobendes dessen widriges Unternehmen, und Klagen, als ihrer Gesinnung, und Meynung, wie auch dem Wohlseyn des Collegii zuwider, imgleichen gegen alle deßfalls verursachende Kosten, und Schaden in bester Form Rechtens reprotectirt haben.

Zu messen Wahrheits Urkund beyde Comparentes nach vorhergangener deutlicher Verlesung gegenwärtiges Instrumentum in mein, und der Zeugen Gegenwart eighändig unterschrieben haben, so geschehen Colln am Rhein auf Jahr, und Tag wie Eingangs gemeldet.

Gerard Bertram Kappel, Senior Capitularis
Collegii S. Michaelis in Weidenbach.

Henricus Grewer, Capitularis Subsenior mpp.

Christian Becker als Zeug.

Joan Bongartz als Zeug.

*In Fidem, & pro agnitione manuum in mea
praesentia subscriptarum subscripsi.*

E. J. Schierhoven Notarius Apostolico-Cæsareo-
publicus specialiter requisitus mpp.

Concordat suo originali ita est:

M. J. Leinen Protonotarius Apostolicus.

In praesentia Illustrissimi & Excellentissimi Domini Domini Nuntii Apostolici ad tractum Rheni infrascripti Capitulares Collegii in Weidenbach intra Coloniam fidem facimus, & attestamur per praesentes.

Imò Quod nos tanquam major pars Capituli ex tribus modò personis constantis sub 2da Julii anni currentis ordinationes Archiepiscopales pro restauratione Nostri Collegii emanatas, ut & in evidens bonum Nostri Collegii vergentes agnoverimus, & citra omnem exceptionem, & reservationem liberè & spontaneè acceptaverimus.

2do Quod litis contra ordinationes Archiepiscopales hac in parte motæ nullam partem unquam habuerimus, vel habere cogitemus, & quatenus constitutio, sive mandatum sub utriusque, vel alterutrius nostrum nomine alibi desuper exhibitum fuerit, idem ut spurium, supposititium declaraverimus, sicut hisce liberè & spontaneè declaramus.

Quod Dominum Godefridum Daniels Ss. Theologiae Doctorem ut legitimum Nostri Superiorem & Rectorem pariter spontaneè agnoverimus & admiserimus quatenus opus esset, in eo ipso actu, ut major pars Capituli in Rectorem seu nominatum voluerimus, imò elegerimus & nominaverimus, & denuo adhuc ex superabundanti eligamus & nominemus.

4to Quod à juniore Capitulari nostro Josepho Claren ubicunque interpositam protestationem, & litem improbaverimus, & contra omnes ejus ubicunque faciendos motus, & processus tanquam nostræ intentioni & menti non minus, quàm flori Collegii adversantes, sicut & contra omnes desuper causandas expensas & Collegii damnum in optima Juris forma reprotestati sumus, sicut denuo hisce solennissime reprotestamur, omni liti liberè & simpliciter denuo renuntiantes & mandatum undecunque Domino Agenti Vacano datum, nullam & irritum declarantes, in fidem præsentis manu propria subscripsimus. Actum in S. Nuntiatura Colonienfi.

Gerrard Bertram von Kappel Collegii Weidenb. Senior mpp.
Henricus Gewer mpp.

(L.S.)

*In Fidem præmissorum nec non pro agnitione manuum in mea præsentibus
subscriptarum subscripsi, Sigilloque meo Notariali communi.*

Ego Casp. Engelb. Wahl Notarius Cæsareus publ. imm.
& requisitus mpp.

Sub Num. 18.

Veneris 11. Augusti 1775.

Zu Cöln Reſtor, und Capitulum Canonicorum ad S. Mich.
contra Chur-Cöln, & Consort. Exhibita utriusque par
worauf der Schluß ergangen, wie folgt:

1) Mit abermaliger Verwerfung der von dem Herrn Churfürsten Bednungs-
widrig gemachten Einwendungen, und unstatthafter Declarationen, und übrigen Ge-
suchs, auch mit Cassation alles dessen, was immittelt von des Herrn Churfürsten
General-Vicario, und dem intrudirten so genannten Rectore Daniels Judicat-widrig vor-
gelehret worden, detur dem Herrn Churfürsten ex officio terminus 2. mensura, um
denen vorigen Kayserlichen Judicatis ein völliges Gnügen zu leisten, cum extensiore ad
nova facta, somit den Daniels gänzlich abzuschaffen, den Gewer, und Claren in das
Collegium mit ihrer voriger Freiheit wieder einzusetzen, ihnen das Haus
alleinigen Gebrauch unentgeltlich zu überlassen, die præcipirte Fructus nebst Er-
deren Schaden, und Kösten zu restituiren, denselben die freye Wahl eines
unter sich, oder aus einem der unirrten Collegiorum frey zu lassen, auch sie
nehmung anderer Novizen nicht zu behindern, und dieses alles unter der
nung, daß im widrigen Fall auf Impetranten Anrufen die real-Execution
Tannt seye, und è Cancellariâ expediirt werden solle.

2.) Communicentur demselben zu solchem Ende die Impetrantische Exhibita de-
sentato 28. Aprilis, 25. Maji, 30. Junii, 3. und 24. Augusti, 2. Octobr. und
cembris 1772., 5ta Februarii 1773., dann 8. Martii 1774. ad Notitiam.

Johann Georg

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

